

ARBETARMAKT

NR 4 2008   EXTRANUMMER!
Pris: 5 kronor   Stödpris: 10 kronor
www.arbetarmakt.com
Arbetarmakt, svensk sektion av

Kapitalismens kris: så kan vi slå tillbaka!

Den nuvarande ekonomiska krisens djup är inte längre en tvistefråga. Nu har också de som bara för några månader sedan hävdade att det var osäkert om finanskrisen skulle få några återverknin- gar på ekonomin som helhet tystnat.

Den snabbt ökande arbetslösheten som följer på konkurserna, de kraftigt nedsk-

ruvade vinstprognoserna för storföretagen, det växande antalet skuldsatta, de alltfjämt höga råvarupriserna och inflationen, och givetvis de omfattande rasen på börserna, har fått de så kallade experterna att se svart. De flesta bedömare, även på högerkanten, gör nu jämförelser med 1930-talets depression.

Den ekonomiska krisen är samtidigt

en ideologisk kris. Man hör inte längre något prat om globaliseringen som ett nytt stadium av kapitalismen inom vilket djupa kriser blivit en del av det förgångna. Kapitalisternas ideologer, som alldeles nyligen förkunnade att statens inblandning i ekonomin inte kan vara annat än till skada så länge det rörde sig om att betala för sjukvård och utbildning, är nu de som mest högljutt

ropar efter skattemiljarder åt de krisande bankerna och företagen.

Men räddningspaket åt storföretagen av den typ som vi nyligen sett i USA och Storbritannien är bara ett sätt för kapitalisterna att skjuta över krisens börda på arbetarklassen. Vi förväntas också betala genom sänkta reallöner, arbetslöshet, försämrade offentliga service och höjd ränta. När kapitalisternas profiler hotas av krisen är det vi arbetare som ska komma till våra chefers undsättning. Systemets absurda logik är: privatisering av vinsterna, socialisering av förlusterna.

Borgarna påstår att vi inte har något val. Att vi måste dra åt svängremmen i kristider för att undvika total ekonomisk kollaps. Och på sätt och vis har de rätt. Kapitalismen är ett samhällssystem som bygger på att de stenrika kapitalisternas profiler går före alla samhällslika hänsyn. När de genomsnittliga profiterna sjunker, vilket de gör med jämna mellanrum, resulterar detta i kriser – kriser som bara kan lösas genom intensifierade angrepp på arbetarklassens ställning.

Men det finns en väg ut ur krisen för oss arbetare. Kapitalismens kris är också vår möjlighet. Allt fler människor kommer att söka en väg ut ur marknadens galenskap. Och det kommer att stå klart för allt fler människor att problemet ligger i kapitalismen som samhällssystem. Revolutionära socialisters uppgifter består i nuläget av att dels förklara krisens orsaker – men också att visa på hur vi kan föra kampen mot kapitalisternas offensiv på ett sätt som inte bara leder till ett effektivt försvar, utan som även rustar arbetarklassen politiskt och organisatoriskt för att kunna göra upp med kapitalisternas samhälle.

Arbetarklassens nuvarande ledarskap utgör ett stort hinder på vägen. LO-byråkratins förmåga att hålla tillbaka eller dämpa den kamp som behövs mot kapitalisternas offensiv har kommit till

uttryck i varje avtalsrörelse under de senaste åren. Deras hållning speglar socialdemokraternas val av strategi: istället för försvarskamp verkar man för anpassning och ruttna kompromisser. När LO-byråkratin tydligare känner av trycket underifrån står den något till vänster om det socialdemokratiska partiet. Men LO-ledningens verkliga avsikte visar sig inte minst i de uttalanden man gjort om krisen. Till kapitalismens natur hör att den genomgår regelbundna kriser, vilket den nuvarande krisen är ett exempel på. Men detta faktum tycks ha gått våra fackliga ledare förbi. I stället förklarar man för sina medlemmar att krisen beror på något slags ”kasinokapitalism” eller på den gränslösa girigheten hos enskilda finansmän.

Den socialdemokratiska partiledningens strategi – att fortsätta partiets högerkurs – har kommit väl till uttryck under de senaste veckorna, då varslen i industrin har duggat tätt samtidigt som världens börser har befunnit sig i fritt fall. Thomas Östros var tidigt ute och efterlyste ett närmare samarbete med de borgerliga partierna för att i en gemensam ansträngning stabilisera kapitalismen. Kort därefter klagade Mona Sahlin att hon eftersträvar att bilda regering med Miljöpartiet efter valet 2010. Udden är riktad mot Vänsterpartiet: först efter svidande kritik från många partimedlemmar och fackföreningsrörelsen kröp Sahlin till korset och meddelade att framtida samarbete med Vänsterpartiet trots allt inte är uteslutet.

Sahlins utspel markerade ett försök att få med sig partiet på en linje som i allt väsentligt skulle innebära en fördjupning av den högerkurs som partiledningen sedan länge slagit in på. Härmed vill hon sända ut en tydlig signal till kapitalisterna: vid en valseger 2010 kommer partiet inte att ge sig in på några ”oansvariga” satsningar på arbetarklassens välfärd.

Vänsterpartiets budgetförslag, som

genom höjt budgettak gör anspråk på att kunna skapa 45 000 jobb inom offentlig sektor under de tre kommande åren, går på tvärs mot Mona Sahlins planer. Motståndet mot Sahlins försök att utestänga Vänsterpartiet vittnar om att det socialdemokratiska partiets arbetarbas motsätter sig högervändningen av sitt parti.

Vänsterpartiet erbjuder trots en mer radikal framtoning inte något verkligt alternativ för dem som vill ta strid mot socialdemokratiens högerpolitik. Vänsterpartiets ledning har sedan lång tid tillbaka visat sig benägen att dumpa alla mer radikala utfästelser för att få ta del av smulorna från de rikas bord. I nuläget spelar partiet en oppositionsroll som är näst intill helt begränsad till parlamentariskt lobbyarbete. Partiet gör inget försök att bygga upp en kamprörelse ute på gator, på arbetsplatser och i skolorna. Det är ett parti som likt socialdemokratin sedan länge accepterat kapitalismens spelregler.

Om vi ska klara oss ur den kommande krisen krävs det av oss att vi skaffar oss ett ledarskap som inte springer kapitalisternas ärenden och som klart och tydligt talar om för oss vad krisen beror på. Nu står arbetarklassen inför ett val: Antingen tar vi kampen mot kapitalisterna och kräver av ledarna för våra partier och fackföreningar att de gör detsamma, eller också kommer vi att begravas i en social katastrof under de kommande åren. Vi måste organisera oss här och nu för att slå tillbaka kapitalisternas offensiv mot vår levnadsstandard. För varför ska arbetarklassen betala priset för en ekonomisk kris som vi inte gjort någonting för att orsaka? Följande förslag är inte avsedda att manglas i riksdagen – det är förslag som borde vägleda kampen i varje kvarter, på varje arbetsplats och på varje skola. Vi uppmanar alla arbetare att ta ställning till det och kämpa för dess genomförande.

Arbetarmakt nr.4 - 2008
Utges av Arbetarmakt, svensk sektion av
Förbundet för Femte Internationalen
Ansvarig utgivare: Gunnar Westin
Plusgiro: 474 02 54 - 0

Ta strid: Arbetarklassens uppgifter i förhållande till krisen

1. För en glidande löneskala

Att höja priserna på de varor som vi behöver för att överleva är ett sätt för cheferna att sänka våra löner och på så vis återställa sina profiler. Arbetare måste kräva att lönerna höjs med en procent för varje procent som priserna ökar. Och inte kan vi lita på den officiella statistiken för inflationsnivån, som tar hänsyn till en massa lyxprodukter som bara konsumeras av de rika, och som tas fram av liberala ekonomer för vilka kapitalisternas rätt att suga ut oss är det högsta goda. I stället måste vi tillsätta demokratiskt valda kommittéer bestående av vanliga arbetare vars uppgift är att övervaka prisutvecklingen. Den glidande löneskalan, som neutraliserar kapitalisternas inflationsvapen, bör fastställas i lag.

2. För en dräglig minimilön

Ingen arbetare ska behöva stå ut med en månadsinkomst som är under 15 000 kr efter skatt. Även minimilönen bör omfattas av den glidande löneskalan.

3. Försvara varje jobb – 6 timmars arbetsdag nu

I stället för att skära ner på jobben bör man skära ner på arbetstiden, naturligtvis med bibehållen lön. Företag som ställde inför sådana åtgärder försöker flytta sin verksamhet utomlands, eller som varslar personal som ett resultat av krisen, bör förstättligas och ställas under de anställdas kontroll. Hur kan dessa åtgärder förverkligas? Genom att vi använder oss av den uppsättning av kampmetoder som arbetarrörelsen förfogar över: organiserandet av blockader, ockupationer och strejker.

4. Rör inte våra pensioner och våra studiebidrag, vår A-kassa, vår sjukpenning och våra socialförsäkringar!

När bankerna ska räddas kommer borgarna att vilja låta skattebetalarna stå för notan – vilket betyder en övervägande risk för angrepp på de sociala skyddsnät och ersättningssystem som fortfarande finns kvar. Sjuka, pensionärer, arbetslösa och studerande ska inte behöva lida för den ekonomiska kris som kapitali-

sterna har orsakat. Dessa grupper måste ges rätt till ersättning i nivå med den föreslagna minimilönen.

5. Bygg bort bostadsbristen – Avskaffa räntorna

När nu många företag hotas av konkurs kan vi använda den reservoar av arbetskraft som frigörs till att bygga nya hyresrätter och samtidigt rusta upp det befintliga beståndet. Hyrorna bör regleras nationellt och ligga på en nivå som vanliga arbetare har råd med. De stora byggföretagen, som för tillfället befinner sig i kris i den spruckna fastighetsbubblans kölvatten, bör förstättligas för att maximera effektiviteten och för att undvika att enskilda kapitalister profiterar på ett av våra mest grundläggande behov.

Bankernas kris har inneburit att bolåneräntan har skjutit i höjden i ett försök att skjuta över krisens börda på låntagarna. Många arbetare som äger sina bostäder står inför chockhöjd ränta samtidigt som värdet på deras bostäder rasar. Den ockerränta som arbetare betalar till finanskapitalet bör avskaffas, givetvis utan kompensation till bankerna.

6. Beskatta de rika, inte de fattiga

Vi kräver, som ett led i att påtvinga kapitalisterna krisens kostnader, kraftig progressiv beskattning på kapital, höginkomsttagare, förmögenheter, större arv och företag.

7. Förstatliga profitörerna – bankerna, stormarknaderna, el- och bensinbolagen

Inga räddningspaket för finanshajar och bankirer! Bankerna bör förstättligas utan kompensation och slås ihop till ett statligt kreditinstitut för att på så vis ge arbetarklassen en möjlighet att demokratiskt styra samhällets investeringar. Bankernas skulder bör bara ersättas då det rör sig om småsparare och låginkomsttagare – och då genom beskattning av storföretagen.

De affärshemligheter som bankirerna gömmer undan från samhället, för att kunna komma undan krisen så billigt som möjligt, måste offentliggöras. De bankanställda måste ta kontroll över denna information och dela med sig av den till resten av arbetarklassen.

El- och bensinbolagen samt stormarknaderna skor sig rika i kristider genom att höja priset på de varor som är

mest grundläggande för vår överlevnad. Dessa sektorer bör förstärkas och ställas under arbetarkontroll. Naturligtvis bör alla förstärkanden ske utan någon som helst kompensation till kapitalisterna, däremot bör småsparare ersättas.

8. Sätt hårt mot hårt – Bestraffa smitarna

Till företag, enskilda kapitalister och rika individer som försöker flytta sina tillgångar utomlands för att undkomma förstärkande och ökad beskattning bör stränga fängelsestraff utdömas i kombination med fullskalig expropriering.

I de fall polisen försöker skydda kapitalisternas och de rikas egendomar måste arbetarklassen göra sig beredd att försvara sina åtgärder. Fackföreningarna måste organisera en försvarsstyrka och på varje arbetsplats måste försvarskommittéer skapas.

9. Producera för behov, inte för profit

Idag sysselsätts många arbetare inom rent parasitära, meningslösa eller miljökadliga sektorer. Arbetarna på Volvo som nu varslats tillverkade t.ex. bränsleslukande lyxbilar medan andra arbetare säljer telefonabonnemang eller skönhetsprodukter.

Arbetarna på företag inom dessa sektorer som går i konkurs eller varslar personal bör erbjudas anställning inom andra områden som är förenliga med en ekologiskt och socialt hållbar utveckling. All produktion bör inriktas på att tillfredsställa arbetarklassens mest skriande behov i form av bostäder, kollektivtrafik, utbildning, sjukvård o.s.v. All produktion bör ha som mål att vara så miljövänlig som möjligt och stora resurser måste satsas på utvecklingen av nya energikällor och teknologier.

10. Låt dem inte splittra oss – nolltolerans mot rasism och sexism

Som ett led i att påtvinga arbetarklassen kostnaderna för den kris som vi inte har orsakat kommer kapitalisterna att försöka splittra oss genom att ställa infödda mot invandrade och kvinnliga mot manliga arbetare.

Kapitalisternas kris föder inte bara motstånd mot den rådande ordningen: motståndet kommer i sin tur att framkalla en reaktion från borgarna som kommer att ta till mer extrema medel för att försvara sin klass herravälde. Vi kan förvänta oss att rasistiska och fascistiska grupperingar som Sverigedemokraterna och Svenska Motståndsrörelsen kommer att trappa upp sin rasistiska och arbetarfientliga propaganda under de kommande åren. De borgerliga partierna lär följa efter i ett försök att skylla arbetslösheten och den sänkta levnadsstandarden på invandrade. Vi kräver lika medborgerliga rättigheter, inklusive lika lön för lika arbete, för alla utlandsfödda arbetare. På så vis kan vi neutralisera kapitalisternas försök att dumpa våra löner genom att importera billig arbetskraft från den halvkoloniala världen. De fascistiska och rasistiska krafterna, som skyller kapitalismens kriser på de fattigaste arbetarna och som samtidigt är beredda att med våld försvara kapitalisternas egendom, måste bekämpas var de än sticker upp sitt fula

tryne.

Kvinnorna är en annan särskilt utsatt del av arbetarklassen som kommer att drabbas extra hårt av krisen. Arbetarkvinnorna har redan lägre löner och sämre anställningsvillkor. Kvinnor kommer tillsammans med ungdomar och invandrare att vara de första som sparkas när företag går i konkurs. Lönerna och arbetsvillkoren inom kvinnoyrkena bör utjämnas uppåt, så att de hamnar i nivå med männens löner. Den kollektiva barnomsorgen måste byggas ut så att kvinnor befrias från det obetalda extraarbetet i hemmet. Statligt finansierad individuell föräldraförsäkring med full ersättning måste införas.

Samtidigt behövs en rörelse mot alla former av sexism och rasism i arbetarklassens organisationer. Demokratiskt valda jämställdhetskommittéer mot förtryck baserat på etnicitet, kön eller sexuell läggning borde organiseras på arbetsplatser, i skolor och i bostadsområden för att riva ned dessa barriärer mot enhet inom arbetarklassen. För när vi nu står inför ett frontalangrepp från våra chefers sida gäller det gamla motot: enade vi stå, söndrade vi falla.

11. Bort med de repressiva lagarna

Under de senaste åren har borgarna tillsammans med socialdemokraterna drastiskt ökat statens möjligheter att övervaka och bestraffa oss, nu senast

Demonstration mot den brittiska regeringens åtgärds paket i London: "Varför ska vi betala deras kris?"

med FRA-lagen. Dessa lagar kommer att kunna användas mot oss under den kommande krisen, när vi tar strid för våra jobb och vår välfärd. Alltså måste de repressiva lagar rivas upp och inte ett öre bör ges till militären, polisen eller SÄPO.

12. Inga krig för kapitalisternas profiter

Sverige har redan soldater i Afghanistan, Tchad och på Balkan för att säkra de svenska storföretagens intressen där. Vi kräver: ta hem de svenska soldaterna och använd pengarna som blir över till att betala ut skadestånd till civilbefolkningen i dessa länder.

13. För kämpande fackföreningar

Vid varje attack mot vår levnadsstandard måste vi stå beredda att försvara oss på det mest effektiva sätt man kan tänka sig: genom att strejka. För att uppnå denna stridsberedskap måste vi återta kontrollen över våra fackföreningar från den privilegierade byråkratin, som alltid är beredd att sälja ut våra intressen för en spottstyver. Våra valda representanter måste leva på arbetarlöner och deras mandat måste kunna återkallas när som helst för att förhindra maktmissbruk och karriärism.

Vi behöver en gräsrotsrörelse av fackligt aktiva som kan utmana LO-ledningens förlamande kontroll över den fackliga rörelsen. En sådan gräsrotsrörelse måste ställa krav på ledarna, men även samla arbetare till självständigt agerande då ledarna säljer ut kampen. Dessutom behövs en massiv rekryteringskampanj inom många sektorer, såsom inom de lågbetalda serviceyrkena (t.ex. restaurangbranschen). Målet måste vara att skapa fungerande stridbara fack-

klubbar på varje arbetsplats. Ungdomar, invandrare och kvinnor återfinns i högre utsträckning i arbetarklassens mest utsugna och sämst organiserade grupper. Representanter för de mest förtryckta arbetargrupperna måste organiseras av den fackliga rörelsen, och de måste delta i klasskampen. Här finns den övervägande delen arbetare som inget har att förlora, men allt att vinna på den solidaritet som arbetarrörelsen kan erbjuda.

Facket måste organisera papperslösa och se till att kämpa för deras särskilda intressen – för medborgarskap och jämlika rättigheter!

14. Den enda vägen heter KAMP

Hur kan allt detta uppnås? Genom långsiktigt engagemang och oförsonlig kamp. De krav vi för fram kan dock inte förverkligas i någon större utsträckning om inte kampen för dem sammanförs med kampen för byggandet av ett nytt politiskt ledarskap för arbetarklassen. Varje försök från arbetarklassens och de förtrycktas sida att slå tillbaka kapitalisternas angrepp, varje försök att med olika åtgärder förstärka arbetarklassens positioner kommer att bemötas med fiendlighet från kapitalets representanter – deras politiker, underhuggare, generaler och polischefer.

Den nuvarande ledningen för arbetarrörelsen kommer att göra vad de kan för att förhindra oss från att utmana kapitalisternas makt. De agerar instinktivt fiendligt då de vet att klasskampens framgång är ett hot mot hela deras ställning som kapitalets förhandlare mellan klasserna. De vill för allt i världen undgå att avslöjas för vilka de verkligen är – kapitalets agenter inom arbetarrörelsen.

15. Arbetarklassens revolutionära uppgift

Detta betyder att alla de klasskämpar som vill kämpa för att slå tillbaka kapitalets offensiv, och för en alternativ ledning till den socialdemokratiska, från början måste förbereda sig på att kunna ge de politiska svar som kan konfrontera de hinder som finns i vår väg. Vi måste samla en opposition som börjar diskutera vad en revolutionär strategi kan bestå i, och vilken sorts organisation som måste till på arbetsplatser såväl som i den politiska organisationen. Vi måste göra det för att kunna utmana, inte bara den socialdemokratiska dominansen över arbetarrörelsen, utan även kapitalisternas enorma makt, förkroppsligad i deras ägande av hela samhällsekonomin och i den statliga makten som de besitter.

Arbetarmakts aktivister kommer överallt där vi har möjlighet att kämpa för att vinna anhängare för detta handlingsprogram, samtidigt som vi också vill höra andras åsikter om detta. Inget program kan betraktas som fullständigt, det måste stå i ett utvecklingsförhållande till kampen.

Vi kommer också att argumentera för behovet av en revolutionär strategi för kampen där vi har möjlighet, och för att de som är beredda att gå i opposition mot arbetarrörelsens nuvarande ledning bör ställa in sig på att kämpa för grundandet av ett revolutionärt arbetarparti.

I dessa dagar gäller mer än någonsin Karl Marx ord:

Arbetarklassen har en värld att vinna, men bara sina bojar att förlora.

Arbetarmakt, svensk sektion av Förbundet för en Femte International

ARBETARMAKT 2008!

DEN KAPITALISTISKA KRISEN OCH ARBETARKLASSENS MOTSTÅND

EN HELDAG MED MARXISTISK DISKUSSION OCH DEBATT

Deltagande kostar 50 kr. Anmäl din närvaro till info@arbetarmakt.com

Eller ring: 0739 - 76 14 10

Söndag den 23 november • kl. 10 - 18 • Masmö, Stockholm.

På dagordningen:

- **Kapitalismen och kriserna - marxismens analys.**
- **Övergångsprogrammet 70 år**
- **Trotskism vs Centrism**

shyror, men att marknadsanpassning av hyrorna å andra sidan är det enda sättet att bevara hyresrätten.

Utredaren Koch hävdade i presentationen av sina förslag att marknadsanpassning är det enda sättet att få bort bostadsköerna. Med den logiken kan alla former av efterfrågan som inte helt kan tillmötesgå, exempelvis inom sjukvården, avskaffas genom att höja priset tillräckligt mycket. Det är ett enkelt recept: höj priset och köerna försvinner. Att behovet fortfarande finns kvar är givetvis inget som bekymrar vare sig utredare eller minister.

Allmännyttan marknadsanpassas

Hyresgästföreningens ordförande Barbro Engman argumenterade mot utredningens förslag på en hel sida i Dagens nyheter. Engmans ton var med rätta skarp. Utredningen ”föreslår de mest genomgripande förändringarna i villkoren för landets nära tre miljoner hyresgäster på femtio år”, konstaterade hon. Om förslagen antas kommer det att leda till ”mycket kännbara hyreshöjningar” för majoriteten av landets hyresgäster. Ett särskilt påslag som utformas utifrån efterfrågan ska kunna höja hyrorna hos privatvärdarna till vad som i praktiken är marknadshyror. Allmännyttan ska också sträva efter marknadshyror och enbart drivas med vinstsyfte. Fastigheterna inom allmännyttan får inte användas för att se till att invånarna får bostäder, eller för utveckling av samhället, eller för integration – om det inte ökar vinsten. Med hänvisning till EU:s regler måste allmännyttan ombilda sina lägenheter till bostadsrätter om det ökar vinsten. De ska inte ens få bygga lekplatser, om det inte ökar lönsamheten. Den enda begränsningen av hyreshöjningarna hos privatvärdarna är att de inte får öka mer än 5 procent per år. Men, som Engman påpekar, på tio år blir detta 63 procent. Efterfrågepåslaget ska beräknas utifrån priserna på bostadsrätter i samma område. Hyresgästföreningen har undersökt vilka effekter detta skulle få på ett antal platser. En tvåa i Gamla stan i Stockholm skulle exempelvis få hyran höjd med 151 procent om priset på bostadsrätter blir bestämmande för hyressättningen.

Hyresgästföreningen

Barbro Engmans argumentation mot förslaget är utmärkt. Det är däremot inte

hennes förslag på vad som bör göras från hyresgästernas sida. Alliansens partier lovade inför valet 2006 att inte införa marknadshyror. Engman råder dem därför att ta avstånd från förslagen i den utredning som regeringen själv tillsatt. Hon råder regeringen ”att lägga utredningen åt sidan och försöka finna en överenskommelse med de berörda parterna”. Det finns ”goda utsikter för att vi ska komma överens”, avslutar Engman.

Hennes artikel visar det grundläggande problem som finns i Hyresgästföreningen. Ett skikt av mycket värlönlade byråkrater är enbart intresserade av att hitta en lösning genom förhandlingar med borgarnas allians. Den som hoppas att Hyresgästföreningens ledning ska föreslå protester och kamp mot utvecklingen hittar inte ett spår av detta

Vi måste kämpa för en socialistisk bostadspolitik!

i Engmans artikel. Hon är helt inställd på att fortsätta den gamla passiva politiken. För byråkraterna finns det bara en sak som kan få dem att lyfta på baken och ge sig ut på gator och torg: risken att deras ställning kan hotas.

Protester och motstånd

Protester har redan organiserats av hyresgäströrelsen. Lokala hyresgästkommittéer, fackföreningar, intresseorganisationer och vänstergrupper har på sina håll slutit sig samman för att ta upp kampen. Det mest aktiva nätverket hittills är Rädda hyresrätten i Stockholm.

De flesta av oss som bor i allmännyttan är arbetare och människor med lägre inkomster. De partier som säger sig företräda våra intressen – socialdemokratin och Vänsterpartiet – måste ställas till svars för sin passivitet. Det går inte att vänta till nästa val! Fackföreningarna kan inte heller nöja sig med att bara ha verksamhet på arbetsplatserna. Medlemmarna har också rätt att bo drägligt med anständiga hyror.

Det behövs en kampanj där hyresgäströrelsen vänder sig till hela ar-

betarrörelsen. Det räcker inte med att bara protestera med namninsamlingar, brevskrivande till politikerna eller väntan på nästa val. Istället behövs det en kampanj med hyresstrejker, blockader och andra militanta metoder för att stoppa den borgerliga privatiseringsspolitiken.

Nästa val ingen lösning

Om vi väntar till nästa val kommer inte mycket att finnas kvar av allmännyttan och de som prisges åt privata värdar kommer att vara mångdubbelt fler än idag. Det finns inte heller någon anledning att tro att en ny s-regering på allvar skulle ändra kurs inom bostadspolitik. Det är nu kampen måste föras och vi måste låta de som säger sig företräda våra intressen – ledarna inom arbetarrörelsens partier, fackföreningar och hyresgäströrelsen – mötas av en högröstad kör med krav på handling. Om de vägrar resa sig ur sina fåtöljer, måste vi organisera kampen oberoende av byråkraterna.

Missnöjet med att den delvis progressiva svenska bostadspolitik, som i vissa fall begränsat marknadens inverkan på hyror och standard, är omfattande. Hyresgästföreningen på nationell och regional nivå är medveten om detta och ger ibland stöd till protester – även om man inte alltid vill skylta med det. Denna vacklan från ledningens sida måste utnyttjas av motståndet. Om det inte går att byta ut ledningen på kort sikt, bör de åtminstone tvingas att ställa rörelsens omfattande resurser till förfogande.

Allmännyttan

Allmännyttan har långt ifrån alltid varit idealisk. Den måste förbättras och inte bara betraktas som ett komplement till privatvärdarna. Privata vinstintressen ska inte få profitera på vårt behov av bostad. Alla större bostadshus bör förstatligas och bli en del av allmännyttan. De måste drivas under hyresgästernas kontroll. Detta måste vara hyresgäströrelsens övergripande mål.

Den nuvarande ekonomiska krisen kommer inte bara att beröra finansvärlden. Den kommer också att påverka den ”verkliga” ekonomin och resultera i stigande arbetslöshet. Många av dem som låtit sig förföras av löftena om stora vinster i samband med ombildningar till bostadsrätter kommer att få svårt att betala sina lån. Det gäller även de mån-

Demonstration till försvar av allmännyttan i Stockholm, utanför Stadshuset tidigare i år (21 januari 2008).

ga arbetare som har egna hus och som förutom problem med lån också riskerar arbetslöshet i krisens spår.

Flerfamiljshus bör ägas av det allmänna, dvs. statliga, kommunala eller kooperativa företag. Bostaden ska vara en social rättighet och inte en handelsvara.

Bygg fler bostäder

Borgarnas regering tror att marknaden ska lösa problemen på bostadsmarknaden. De kommunala bostadsförmedlingarna finns visserligen kvar men i starkt beskuret skick. Istället har mängder med mer eller mindre seriösa privata bostadsförmedlare brett ut sig och profiterar på bostadsbristen, framför allt när det gäller uthyrning i andra hand.

Hyresvärdarna, både privata och andra, kan numera välja och vraka bland hyresgästerna. Boendet villkoras utifrån inkomst eller till och med nationalitet och hudfärg. Borgarna försöker inbilla oss att ombildningar till bostadsrätter ska bli inledningen till en ”bostadskarriär” för fattiga invånare i storstädernas förorter. Verkligheten talar ett annat språk: Boendet blir alltmer segregerat.

På enstaka platser har till och med så kallade gated communities börjat uppträda efter amerikanskt mönster. De rika och välbärgade isolerar sig alltmer från det övriga samhället. Det måste därför bli obligatoriskt för alla hyresvärdar att anmäla lediga bostäder till kommunernas bostadsförmedlingar.

Fler bostäder måste byggas för att bostadskön ska kunna minskas till ett minimum. Många ungdomar tvingas idag ständigt flytta runt mellan bostäder som hyrs i andra, tredje eller fjärde hand. I en del förorter har trångboddheten återkommit med stora familjer som trängs i alltför små lägenheter. Den nuvarande politiken som missgynnar byggandet av flerfamiljshus måste ändras och staten underlätta för byggandet av billiga och bra bostäder i flerfamiljshus.

Kontroll över boendet

Oavsett om vi bor i allmännyttan eller hos privata hyresvärdar, måste vi som hyresgäster utöva kontroll över vårt boende. Lyxsaneringar av den typ som borgarna försökt tvinga fram på Järvafältet i Stockholm skulle vara omöjliga om vi själva kontrollerade vårt boende. Ingen ska kunna tvingas bort

från sitt boende för att göra plats för mer penningstarka hyresgäster. Alla försök till lyxsaneringar måste mötas av masskamp från hyresgästernas sida. Kampanjen Rädda Järva har visat att det finns goda förutsättningar för motstånd mot lyxsaneringar.

Arbetarregering

Det enda säkra sättet att rädda boendet för dem som nu drabbas av den ekonomiska krisen är att staten tar över banker och bolåneinstitut. Då kan räntor och amorteringar läggas på en nivå som är rimlig, eftersom vinstmotivet då försvinner som drivkraft.

För att banker och låneinstitut ska kunna fungera i de arbetandes intresse, räcker det dock inte med att den borgerliga staten tar över dem. Det krävs att arbetarnas egna organisationer bildar en arbetarregering som på majoritetens vägnar avskaffar den borgerliga staten och upprättar en arbetarstat för att skydda våra intressen.

Endast så kan vi vara säkra på att det finns bostäder åt alla – utan trångboddhet, med rimliga hyror och ett omfattande inflytande.

**UNG OCH REVOLUTIONÄRT
SINNAD? ORGANISERA DIG!**

WWW. REVOLUTION .SE

ARBETARMAKT

NR 4 2008

EXTRANUMMER!

Pris: 5 kronor Stödpris: 10 kronor

www.arbetarmakt.com

Arbetarmakt, svensk sektion av

Stoppa privatiseringar och marknadshyror!

- så kan vi försvara hyresrätten

Den borgerliga majoriteten i Stockholms stadshus är i full färd med att rasera de allmännyttiga bostadsföretagen. Deras första mål var att locka hyresgästerna med ombildning av fastigheter till bostadsrätter. Det har visat sig vara relativt framgångsrikt i centrala delar av staden. När kampanjen nått förorterna utanför tullarna har den dock stött på mer motstånd.

Många hyresgäster vill inte ombilda till bostadsrätter, andra har inte råd. Borgarnas kampanj började därför tappa fart redan innan finanskrisen slog till. När många bostadsrättsföreningar nu får nej från bankerna, har också ledningen i stadshuset beslutat om en paus för ombildningar under några månader. Hyresgäster som inte går med på ombildning, eller som nu inte kan ombilda, kommer istället att få se sina bostäder sålda till privata hyresvärdar. Alla som provat på både allmännyttan och privat-

värdar vet att det i genomsnitt alltid är mycket sämre med privata värdar, som med sina vinstkrav har en helt annan målsättning.

Marknadshyror

Under hösten kommer nästa slag mot hyresgästerna. En utredning som presenterades i mitten av april föreslår i praktiken införandet av marknadshyror. Den hycklande ministern Mats Odell kommenterade utredningen med att det å ena sidan inte handlar om marknad-

Forts. s.6